

2018:2019 – POROVNÁNÍ ZMĚN

Ing. ANTONÍN DANĚK

V následujícím textu je v těch oblastech zdravotního pojištění, ve kterých dochází s účinností od 1. ledna 2019 ke změně, provedeno porovnání právního stavu platného do konce roku 2018 s nově platným právním stavem.

ROZHODNÁ ČÁSTKA PŘÍJMU U VYBRANÝCH SKUPIN OSOB JAKO ZAMĚSTNANCŮ

V roce 2018 – 2 500 Kč

Od 1. ledna 2019 – 3 000 Kč

Podrobně o tom pojednává článek v čísle 12/2018 Národního pojištění.

MINIMÁLNÍ MZDA

V roce 2018 – 12 200 Kč

Od 1. ledna 2019 – 13 350 Kč

Výše minimální mzdy ovlivňuje ve zdravotním pojištění placení pojistného zaměstnavateli, kdy při zaměstnání trvajícím po celý kalendářní měsíc musí být za zaměstnance odvedeno pojistné alespoň z minimálního vyměřovacího základu, kterým je právě minimální mzda. Toto minimum:

- se snižuje na poměrnou část podle § 3 odst. 9 zákona č. 592/1992 Sb. například tehdy, když zaměstnání trvá pouze část kalendářního měsíce nebo když je zaměstnanec nemocen;
- nemusí být dodrženo u osob vyjmenovaných v § 3 odst. 8 zákona č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

PLACENÍ POJISTNÉHO OSOBAMI BEZ ZDANITELNÝCH PŘÍJMŮ

V roce 2018 – 1 647 Kč

Od 1. ledna 2019 – 1 803 Kč

Za osobu bez zdanitelných příjmů se ve zdravotním pojištění považuje pojištěnec, který není v rámci příslušného kalendářního měsíce ani jeden den zaměstnancem nebo OSVČ anebo osobou, za kterou platí pojistné stát. Platba pojistného osobami bez zdanitelných příjmů je stanovena sazbou 13,5 % z aktuální výše minimální mzdy. Posledním dnem splatnosti nové výše pojistného osobou bez zdanitelných příjmů za leden 2019 je 8. únor 2019, a to již připsáním platby na účet zdravotní pojišťovny určený pro individuální plátce pojistného.

MINIMÁLNÍ ZÁLOHA OSVČ

V roce 2018 – 2 024 Kč

Od 1. ledna 2019 – 2 208 Kč

Minimální zálohu platí ve zdravotním pojištění ty OSVČ, pro které je jejich samostatná výdělečná činnost jediným zdrojem příjmů, nebo i tehdy, pokud je podnikání

při souběhu se zaměstnáním hlavním zdrojem příjmů – v obou případech v situaci, kdy pro OSVČ platí ve zdravotním pojištění minimální vyměřovací základ.

Ze statistik zdravotních pojišťoven vyplývá, že minimální zálohu platí většina OSVČ, takže každé její zvýšení (vždy k 1. lednu kalendářního roku) se dotýká velkého počtu podnikatelů.

Pokud musí OSVČ dodržet ve zdravotním pojištění zákonné minimum, pak alespoň minimální:

- zálohu za prosinec 2018 ve výši 2 024 Kč zaplatí nejpozději dne 8. ledna 2019 (i tato platba se při podání Přehledu započte do úhrnu záloh zaplacených OSVČ za rok 2018);
- zálohu za leden 2019 ve výši 2 208 Kč uhradí nejpozději dne 8. února 2019.

TZV. NEKOLIDUJÍCÍ ZAMĚSTNÁNÍ

– maximálně přípustná hranice příjmu zaměstnaného uchazeče

o zaměstnání

V roce 2018 – 6 100 Kč

Od 1. ledna 2019 – 6 675 Kč

Uchazeč o zaměstnání, který nepobírá podporu v nezaměstnanosti, může ve smyslu ustanovení § 25 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, současně vykonávat závislou činnost (pracovní poměr, služební poměr, dohoda o pracovní činnosti, nikoli však již dohoda o provedení práce), pokud příjem za kalendářní měsíc nepřevyší polovinu minimální mzdy, tj. od 1. ledna 2019 částku 6 675 Kč.

Pokud se zaměstnavatel rozhodne zaměstnat osobu evidovanou na Úřadě práce ČR jako uchazeče o zaměstnání, oznamuje na formuláři Hromadné oznámení zaměstnavatele zdravotní pojišťovně kódem „P“, že se přihlašuje k platbě pojistného za tohoto zaměstnance. Současně zaměstnavatel sděluje zdravotní pojišťovně skutečnost rozhodnou pro vznik povinnosti státu platit za tohoto zaměstnance pojistné, a to kódem „I“. K ukončení evidence uchazeče o zaměstnání na ÚP se pak používá kód „J“.

Naproti tomu není ve zdravotním pojištění přípustný souběh výkonu samostatné výdělečné činnosti a registrace uchazeče o zaměstnání.

VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD U OSOBY, ZA KTEROU PLATÍ POJISTNÉ STÁT

V roce 2018 – 7 177 Kč (pojistné hrazené státem – 969 Kč)

Od 1. ledna 2019 – 7 540 Kč (pojistné hrazené státem – 1 018 Kč)

Měsíční platba pojistného za osobu, za kterou stát pojistné platí, se zvyšuje od 1. ledna 2019 z do té doby určené částky 969 Kč na **1 018 Kč** (13,5 % z částky 7 540 Kč po zaokrouhlení). To znamená, že za každou osobu, za kterou platí pojistné stát ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., obdrží příslušná zdravotní pojišťovna od ledna 2019 měsíčně navíc 49 Kč.

Od 1. ledna 2019 se tak částka odpočtu zvyšuje na 7 540 Kč. Tento nárok může podle ustanovení § 3 odst. 7 zákona č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, uplatnit zaměstnavatel zaměstnávající více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového průměrného přepočteného počtu svých zaměstnanců, avšak pouze u zaměstnané osoby, které byl přiznán invalidní důchod. Nárok na odpočet nemají žádní jiní „státní pojištěnci“ a ani osoby samostatně výdělečně činné.

SLEDOVÁNÍ MINIMA U DOHOD O PROVEDENÍ PRÁCE

Do konce roku 2016 se zaměstnavatelé nezabývali problematikou minimálního vyměřovacího základu u dohody o provedení práce (u více dohod o provedení práce u jednoho zaměstnavatele).

Pokud příjem přesáhl 10 000 Kč, byl automaticky dodržen minimální vyměřovací základ. Naopak, při příjmu maximálně 10 000 Kč zaměstnání ve zdravotním pojištění nevzniklo a svůj pojistný vztah (pojištění u zdravotní pojišťovny) si řešil pojištěnec jiným způsobem.

Zvýšením minimální mzdy k 1. lednu 2017 na částku 11 000 Kč se tato situace změnila. Jestliže příjem na dohodu o provedení práce (resp. více dohod o provedení práce u jednoho zaměstnavatele) činí více než 10 000 Kč a méně než minimální mzda, provádí zaměstnavatel příslušný dopočet a doplatek pojistného do zákonného minima, s výjimkou osob nebo situací vyjmenovaných v ustanovení § 3 odst. 8 zákona č. 592/1992 Sb., kdy toto minimum nemusí být dodrženo, anebo s ohledem na poměrnou část minima dle § 3 odst. 9 téže právní normy.

Z uvedeného vyplývá, že od ledna 2017 sledují zaměstnavatelé minimální vyměřovací základ i u dohod o provedení práce.

TERMÍNY PRO PODÁNÍ PŘEHLEDU OSVČ ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNĚ ZA ROK 2018

Pro podání Přehledu o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti a úhrnu záloh na pojistné za rok 2018 platí ve zdravotním pojištění následující termíny:

- do jednoho měsíce ode dne, ve kterém mělo být podáno daňové přiznání za rok 2018 – jedná se o základní termín, platný pro OSVČ, tedy nejpozději dne 2. května 2019;
- pokud má OSVČ povinný audit nebo zpracovává-li daňové přiznání daňový poradce, je OSVČ povinná doložit tuto skutečnost zdravotní pojišťovně do 30. dubna 2019 a Přehled tak může podat až do 1. srpna 2019.

Do 8. dubna 2019 jsou povinny předložit Přehled ty OSVČ, které daňové přiznání nepodávají (např. nízké příjmy).

Přehled odevzdává i OSVČ, která má daň stanovenou paušální částkou nebo OSVČ, na kterou byl prohlášen konkurs.

Pokud OSVČ změnila v průběhu roku 2018 zdravotní pojišťovnu (standardně k 1. červenci 2018), podává Přehled za rok 2018 oběma zdravotním pojišťovnám.

Pokud se dodatečně změní skutečnosti uvedené v podaném Přehledu (např. podání opravného nebo dodatečného daňového přiznání, kontrola FÚ apod.), je OSVČ po-

vinna do 8 dnů ode dne, kdy se o změně dozvěděla, podat opravný Přehled a do 30 dnů doplatit dlužné pojistné. Pokud OSVČ pouze opravuje nesprávně vyplněný Přehled, nejedná se o opravný Přehled, ale o opravu řádného Přehledu. ■

Autor článku je expert v oblasti zdravotního pojištění.

ČESKO BUDE V TOMTO STOLETÍ DÁL STÁRNOUT

Od 60. let by měl být každý třetí člověk v zemi senior. Lidí v aktivním věku naopak do roku 2100 milion ubude, počet muže klesnout na 5,9 milionu. Obyvatel by ale výrazně ubýt nemělo díky příchodu cizinců. Život v ČR se bude dál prodlužovat. Na konci století by muži měli mít naději žít téměř do 88 let, tedy zhruba o 11 let déle než dnes. Ženy by se mohly dožívat 91 let, což je o téměř deset let víc. Výsledky nové projekce do roku 2100 představil koncem listopadu 2018 na tiskové konferenci Český statistický úřad.

Statistici předpověď aktualizují každých pět let. Vycházeli z údajů z počátku loňského roku, podle trendů z posledních let propočítali tři varianty možného vývoje – nízkou, střední a vysokou. Představili prostřední výsledky. „Nízkou a vysokou variantu je třeba chápat jako pomyslné mantinely s ohledem na porodnost, migraci a další jevy,“ uvedl místopředseda ČSÚ Jaroslav Sixta.

Česko mělo na začátku letoška 10,61 milionu obyvatel. Do deseti let by se počet mohl podle střední varianty zhruba o 170 000 zvýšit na 10,78 milionu. Poté by mělo lidí v zemi postupně ubývat. V 80. letech by jich mělo v ČR žít asi 10,41 milionu, do konce století by se měl počet dostat podle statistiků na 10,53 milionu.

Česko postupně vymírá. Největší úbytek očekávají demografové v polovině 60. let s odchodem takzvaných Husákových dětí, tedy početných ročníků ze 70. let minulého století. Zemřelých by mohlo být ročně až o 45 000 víc než narozených.

O to, že počet obyvatel i přes úbytky výrazně neklesne, by se měla postarat migrace. Střední varianta počítá s tím, že se do Česka ročně přistěhuje 26 000 cizinců. Kvůli většímu počtu úmrtí než narození by bez přistěhovalců mohlo v republice na konci století žít zhruba o 3,2 milionu lidí méně, ukázala střední varianta bez migrace.

Celkem by kvůli vymírání mohlo Česko od letoška do roku 2100 přijít asi o dva a čtvrt milionu obyvatel. Díky migraci by naopak mohlo do té doby téměř stejný počet lidí získat.

Život v ČR se má dál prodlužovat. Muži se nyní mají naději dožít 76 let. Do poloviny století by se mužská střední délka života mohla protáhnout na 82,1 roku a do konce století na 87,7 roku. Ženy se teď dožívají 81,8 roku. V polovině století by to mohlo být o 4,9 roku víc a do konce století ještě o dalšího 4,5 roku víc.

Podle statistiků je jisté, že podíl seniorů dál poroste. Zatímco nyní tvoří necelou pětinu obyvatel, na počátku 40. let by to měla být zhruba čtvrtina a od 60. let kolem 29 procent. Podíl dětí se naopak bude dál snižovat. Z nynějších skoro 16 procent klesne postupně na 14 procent na konci století.